

**UCHWAŁA NR XI/76/2025
RADY POWIATU W OLECKU**

z dnia 25 lutego 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Oleckim na lata
2025 – 2030”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) **Rada Powiatu w Olecku uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Oleckim na lata 2025 – 2030” w celu wykonywania zadań publicznych, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Olecku.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXII/160/2021 Rady Powiatu w Olecku z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2021-2026.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu w Olecku

Emilia Urbanowicz

Załącznik do Uchwały Nr XI/76/2025
Rady Powiatu w Olecku
z dnia 25 lutego 2025 roku

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OLECKIM
NA LATA 2025 – 2030**

Olecko 2025

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Rozdział I	
1. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	4
1.1. Przemoc domowa w ujęciu teoretycznym.....	4
1.2. Konsekwencje zjawiska przemocy domowej u osób dorosłych i dzieci.....	7
1.3. Standardy ochrony małoletnich.....	8
1.4. Ochrona osób starszych, niesamodzielnych lub z niepełnosprawnością przez przemocą domową	8
Rozdział II	
2. Akty prawne i obowiązujące przepisy dotyczące przemocy domowej	9
2.1. Akty prawne niezbędne do realizacji Programu.....	9
2.2. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.....	10
2.3. Procedura „Niebieskie Karty”.....	11
2.4. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.....	12
Rozdział III	
3. Powiat olecki w ujęciu statystycznym.....	13
3.1. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy domowej w powiecie oleckim.....	15
3.2. Adresaci programu.....	17
Rozdział IV	
4.Cele programu i działania	18
4.1. Monitoring programu.....	26

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1673) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Uchwałą Nr XXII/160/2021 Rady Powiatu w Olecku z dnia 24 czerwca 2021 r. został przyjęty do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026”. Działania podejmowane w ramach programu były przedkładane w corocznym sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu.

Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej obowiązująca od dnia 22 czerwca 2023 r. wprowadziła szereg zmian, które uzasadniają opracowanie nowego programu.

Zarząd Powiatu w Olecku na posiedzeniu w dniu 19 lipca 2024 r. powołał Zespół do opracowania nowego programu. Program jest kontynuacją działań zawartych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026”.

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na osobę doznającą przemocy, ale również na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym oraz wypełniać funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci będących pod jej bezpośrednią opieką. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Przemoc jest przestępstwem, czyli bezprawnym i zawinionym czynem, który podlega karze obowiązującej w czasie jego popełnienia.

Dane statystyczne dotyczące w/w problemu potwierdzają jego występowanie wśród rodzin na terenie powiatu oleckiego. Wiedza ta zobowiązuje instytucje realizujące zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz placówki, które powzięły informację odnośnie przemocy domowej, w tym przemocy wobec dzieci, osób starszych i osób

zależnych zobowiązane są do podejmowania współpracy oraz adekwatnych i skutecznych oddziaływań mających na celu pomoc w rozwiązaniu problemu.

Działania zawarte w programie są kontynuacją pracy w powiecie oleckim przez poszczególne instytucje i podmioty nad tworzeniem skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji osób doświadczających przemocy, a także ochronę osób zagrożonych tymże zjawiskiem. Program ten będzie także stanowić integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025” i będzie dokumentem wykonawczym w stosunku do Strategii Powiatu Oleckiego.

ROZDZIAŁ I

1. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa. Zwalczanie tego zjawiska wiąże się z koniecznością poszukiwania nowych metod walki z jej przejawami i skutkami ochrony osób pokrzywdzonych. Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy domowej oraz sytuacji psychologicznej osób jej doświadczających, zwłaszcza że z przemocą domową wiąże się wiele mitów i stereotypów z pewnością utrudniających walkę z tym zjawiskiem.

1.1. Przemoc domowa w ujęciu teoretycznym

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „przemoc domowa to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Jak wynika z powyższej definicji, przemoc jest intencjonalna, polega na działaniu lub zaniechaniu jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystuje przewagę sił, narusza prawa i dobra osobiste drugiej, a także powoduje cierpienie i szkody fizyczne lub psychiczne. Osoby starsze, dzieci, kobiety i osoby niepełnosprawne stanowią grupę osób najbardziej narażonych na krzywdzenie.

Wystąpienie zjawiska przemocy uwarunkowane jest wieloma czynnikami. Nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Dochodzi do niej wskutek interakcji i wzajemnego oddziaływania na siebie czynników: społecznych, kulturowych

i psychologicznych, tj. norm społecznych i kulturowych, dziedziczenie wzorca przemocy w rodzinie, uzależnienia i nadużywania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, wpływ środowiska społecznego oraz choroby psychiczne.

Zgodnie z nowelizowaną ustawą, osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - f) osoba wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni oraz osoba małoletnia, która jest świadkiem przemocy domowej wobec w/w osób,
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Ustawa definiuje osobę stosującą przemoc jako osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób.

W zależności od występujących zachowań osoby stosującej przemoc wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

Fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym naruszenie nietykalności fizycznej, wzbudzającym realne zagrożenie lub uszkodzenie sfery cielesnej osoby doznającej przemocy.

Psychiczna – naruszenie godności osobistej

Przemoc psychiczna polega na sprawowaniu przez osobę stosującą przemoc psychiczną kontroli nad osobą doznającą przemocy. Taki rodzaj przemocy jest najczęstszą formą przemocy i nierzadko trudną do rozpoznania.

Seksualna – naruszenie intymności

Przemoc seksualna to wymuszanie pożycia seksualnego lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także zmuszanie do współżycia w nieakceptowanej formie.

Finansowa (ekonomiczna) – naruszenie własności, ograniczanie środków finansowych

Przemoc ekonomiczna polega na utrzymywaniu osoby zależnej w całkowitej zależności finansowej poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich

Zaniedbanie jest formą przemocy polegającą na niezaspokajaniu potrzeb psychicznych i fizycznych oraz materialnych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową oraz problemami ze zdrowiem i higieną.

Przemoc ma charakter cykliczny i nie jest jednorazowym aktem. Bez pomocy z zewnątrz osoba doznająca przemocy rzadko kiedy jest w stanie sama ją przerwać. Wynika to często z faktu braku wiary w możliwość samoistnej zmiany zachowania osoby stosującej przemoc. Wyróżnia się trzy następujące po sobie fazy przemocy, tj. **fazę narastania napięcia**, w tej fazie osoba stosująca przemoc staje się napięta i stale poirytowana. Każdy drobiazg wywołuje złość, z byle powodu wywołuje awanturę. W tej fazie osoba stosująca przemoc zaczyna poniżać swoją ofiarę, sprawia wrażenie, jakby coraz mniej panowała nad swoim gniewem. Osoba, która doznaje przemocy, uspokaja sprawcę, często go przeprasza i mu ulega. Kolejny etap to **faza ostrej przemocy** (wybuchu gniewu i wyładowania agresji): osoba stosująca przemoc wpada w szal i wyładowuje się na słabszych członkach rodziny. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg. Przemoc w tej fazie jest może mniej lub bardziej groźna fizycznie, ale zawsze bardzo krzywdząca emocjonalnie. Osoba poszkodowana skłonna jest do szukania pomocy, jednakże bez należytego wsparcia wycofuje się ze swoich działań. W następującej po niej **fazie miodowego miesiąca** (jest to faza skruchy ze strony osoby stosującej przemoc, okazywania żalu) partner wyładował już złość wie, że posunął się za daleko. Nagle staje się zupełnie inną osobą. Zaczyna okazywać ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w to, że partner się zmienił, a przemoc była jedynie incydem, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u osoby stosującej przemoc.

1.2. Konsekwencje zjawiska przemocy domowej u osób dorosłych i dzieci

1. Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe m.in.:

- obrażenia ciała,
- choroby somatyczne związane ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości),
- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w stany depresyjne, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji,
- niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością,
- nieufność, poczucie zagrożenia,
- niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne,
- kłopoty z koncentracją,
- zwiększone spożycie środków psychoaktywnych,
- zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Osoby doświadczające przemocy niejednokrotnie zmieniają zdanie, chronią osoby stosujące przemoc. Zachowania te wynikają z wyuczonej bezradności czy też stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących wyjściu z przemocy może mieć także związek z przekonaniem o bezskuteczności działań, popartym wcześniejszymi doświadczeniami albo z niską samooceną. Dzieci są bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy domowej. Pomijając obrażenia cielesne, przemoc ze strony najbliższych powoduje u dziecka zaburzenie poczucia bezpieczeństwa i zaufania. Doświadczanie przemocy bądź jej obserwowanie odciska silne piętno na psychice i psychofizyce nieletnich. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb ma znaczący wpływ na dalszy rozwój młodego człowieka, a także może być przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Przemoc psychiczna może prowadzić do:

- nieprzystosowania emocjonalnego i psychicznego objawiającego się poprzez niski poziom kompetencji społecznych oraz trudności w kontaktach z rówieśnikami,
- deficytów intelektualnych w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywania konfliktów i kreatywności,

- problemów afektywno – behawioralnych takich jak: agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew.

Konsekwencje doznawania przemocy ujawniają się w wieku dorastania dziecka i w jego dorosłym życiu, w postaci różnych form niedostosowania społecznego:

- trudności w nauce, wagarowania,
- ucieczek z domu,
- udziału w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych,
- wysokiego poziomu agresji,
- nadużywania alkoholu i narkotyków.

1.3. Standardy ochrony małoletnich

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r., o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606) nałożyła obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich przez ograny zarządzające jednostką systemu oświaty oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową, lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni. Standardy mają na celu ustalenie bezpiecznych relacji między małoletnimi a personelem placówki lub organizatorem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich. Określają również zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dzieci.

1.4. Ochrona osób starszych, niesamodzielnych lub z niepełnosprawnością przed przemocą domową

Osoby starsze, niepełnosprawne i schorowane są grupą szczególnego ryzyka, z uwagi na zależność od swoich opiekunów - osób wspólnie zamieszkujących. Osoby starsze doznające przemocy wstydzą się postępowania swoich opiekunów, jeśli są oni członkami rodziny, oraz brakuje im wewnętrznej, psychicznej determinacji, by zgłosić doznawanie przemocy na Policję. Osoby, które doznają przemocy od synów czy córek, często nie mówią o tym, bo uważają, że to ich porażka wychowawcza, wstydzą się tego.

„Łatwiej przyznać się do przemocy ze strony męża czy żony niż do przemocy od tych, których się urodziło i wychowało". Sytuacja krzywdzonej osoby starszej jest bardzo trudna, wielowątkowa. Bardzo często dodatkowo komplikuje ją zależność materialna, mieszkaniowa i emocjonalna. O większości przypadków przemocy, których doświadczają osoby starsze w swoich domach, możemy nigdy się nie dowiedzieć. Nie ujawnimy przypadków przemocy, jeśli nie będziemy posiadali wiedzy i umiejętności dostrzegania, identyfikowania sygnałów świadczących o przemocy, jeśli będziemy dawać przyzwolenie ogólnej aprobacie za zachowania przekraczające normy współżycia społecznego. Zapobieganie przemocy wobec osób starszych jest bardzo ważnym zagadnieniem w starzejącym się społeczeństwie, chociaż dopiero w ostatnich latach zjawisko to zaczęło być postrzegane jako ogólnoswiatowy problem.

Zapobieganie przemocy wobec osób starszych i niesamodzielnych wymaga zaangażowania wielu środowisk. W ujawnieniu tego zjawiska najistotniejszą rolę odgrywają pracownicy ochrony zdrowia i pracownicy ośrodków pomocy społecznej. Kluczową kwestią w przeciwdziałaniu przemocy wobec osób starszych i niesamodzielnych jest edukacja profesjonalistów, jak i całego społeczeństwa (przełamywanie tabu i obalanie stereotypów istniejących w stosunku do ludzi starszych) i rozpowszechnianie informacji za pośrednictwem mediów.

ROZDZIAŁ II

2. Akty prawne i obowiązujące przepisy dotyczące przemocy domowej

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Oleckim na lata 2024-2030 oparty jest przede wszystkim na założeniach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 -2030.

2.1. Akty prawne niezbędne do realizacji Programu:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 37 z późn.zm.),

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 145)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 107),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 149),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1158),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870),
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecka w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. z 2023 r., poz. 1807).

2.2. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Artykuł 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

2.3. Procedura „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” jest to postępowanie/ interwencja podejmowana przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, mające na celu zatrzymanie przemocy domowej i pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej. W formularzu „Niebieska Karta” – A wskazuje się wszystkie osoby doznające przemocy domowej i wszystkie osoby stosujące przemoc domową. Formularz należy niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych, przekazać do zespołu interdyscyplinarnego. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej w ciągu 3 dni od zgłoszenia powołuje się grupę diagnostyczno - pomocową. Formularz „Niebieskie Karty” służy do dokumentowania faktów związanych z doznawaniem przemocy oraz ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Wypełnienie ww. formularza nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania. Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy

domowej w sposób trwały oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Po zakończeniu procedury grupa diagnostyczno – pomocowa przez okres 9 miesięcy prowadzi działania monitorujące, polegające w szczególności na składaniu wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny w związku z zakończoną procedurą. Funkcjonariusz Policji powołany do grupy diagnostyczno – pomocowej zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym. Niezgłoszenie się do uczestnictwa w programie skutkuje złożeniem zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66 c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

2.4. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

Podstawą prawną do opracowania programu i jego realizacji stanowi art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z nim do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Program korekcyjno – edukacyjny wobec osób stosujących przemoc domową prowadzony jest w celu, m.in. powstrzymania osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy, rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, uznania przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za czyny oraz zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy. Sposób realizacji programu określają Wytyczne Wojewody Warmińsko – Mazurskiego dotyczące realizacji przez powiat zadania z zakresu administracji rządowej polegającej na opracowaniu i realizacji programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W powiecie oleckim program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową obecnie realizowany jest na podstawie zarządzenia nr 14/2024 z dnia 14.02.2024 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku. Na podstawie upoważnienia Starosty, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku wydaje osobom stosującym przemoc domową zaświadczenia o zgłoszeniu się oraz o ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.

ROZDZIAŁ III

3. Powiat olecki w ujęciu statystycznym

Powiat olecki położony jest w północno – wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego. W granicach administracyjnych powiatu znajduje się gmina miejsko-wiejska Olecko, gmina wiejska Kowale Oleckie, gmina wiejska Świętajno, gmina wiejska Wieliczki. Powiat zajmuje powierzchnię 874 km², co stanowi 3,61% obszaru województwa warmińsko – mazurskiego. Liczba mieszkańców powiatu wynosi 32 222, z czego 50,2% stanowią kobiety, a mężczyźni 49,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41 lat i jest porównywany do średniego wieku mieszkańców województwa warmińsko – mazurskiego (dane: GUS, 31.12.2022). W 2022 roku mieszkańcy powiatu oleckiego zawarli 119 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 2,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa warmińsko – mazurskiego (dane GUS). 31,3% mieszkańców powiatu oleckiego jest stanu wolnego, 49,8% żyje w małżeństwie, 9,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy. Powiat olecki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący - 118. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,64 na 1000 mieszkańców powiatu oleckiego. W 2022 roku urodziło się 282 dzieci, w tym 49,6% dziewczynek i 50,4% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, wynosi 0,71 i jest **większy** od średniej dla województwa oraz nieznacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Według danych GUS w 2022 roku w powiecie oleckim stwierdzono 578 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 17,85 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza do wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie oleckim wynosi 86.60% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu oleckiego najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 10,66 (wykrywalność 86%) oraz przeciwko mieniu – 9,02 (wykrywalność 76%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe – 2,22 (98%), o charakterze gospodarczym - 3,71 (74%) **oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,74 (100%).**

W powiecie oleckim funkcjonują cztery ośrodki pomocy społecznej. Każdy z nich realizuje zadania w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto na terenie powiatu oleckiego funkcjonują następujące podmioty wspierające osoby/rodziny dotknięte i zagrożone przemocą:

1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej przy PCPR w Olecku
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku
3. Komenda Powiatowa Policji w Olecku
4. Prokuratura Rejonowa w Olecku
5. Sąd Rejonowy w Olecku – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
6. Powiatowe Centrum Wspierania Edukacji w Olecku, ul. Zamkowa 2
7. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Olecku, ul. Armii Krajowej 26
8. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna AXON w Olecku, ul. Kościuszki 29
9. Punkt Konsultacyjny – Informacyjny dla Ofiar Przemocy Domowej w Olecku
10. Lokalny Punkt dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem w Olecku prowadzony przez Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT
11. Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Olecku
12. Placówki ochrony zdrowia
13. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku
14. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie
15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach
16. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowlach Oleckich
17. Szkoły i inne placówki działające w systemie oświaty
18. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych
19. Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień i Współuzależnienia dla Dzieci i Młodzieży „Pozytywka” w Olecku
20. Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Olecku

21. Parafie w Powiecie Oleckim

22. Organizacje pozarządowe.

3.1. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy domowej w powiecie oleckim

Skalę zjawiska przemocy domowej w powiecie oleckim przedstawiają dane w poniższych tabelach przedłożone przez zespoły interdyscyplinarne, Komendę Powiatową Policji w Olecku, Prokuraturę Rejonową w Olecku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku.

Tabela nr 1: Dane dotyczące podejmowanych działań przez Komendę Powiatową Policji w Olecku w latach 2021-2023.

Działanie	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	82	78	77

Tabela nr 2: Monitorowanie zjawiska przemocy domowej - liczba osób objętych działaniami zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021-2023

ZI	Olecko			Wieliczki			Świątajno			Kowale Oleckie		
Okres	21	22	23	21	22	23	21	22	23	21	22	23
Liczba osób objętych działaniami zespołów interdyscyplinarnych	327	345	369	31	13	34	21	57	29	50	45	49

Tabela nr 3: Dane dotyczące podejmowanych działań przez Prokuraturę Rejonową w Olecku w latach 2021-2023.

Działanie	2021	2022	2023
Liczba wszczętych postępowań dotyczących przemocy domowej	21	13	33
Liczba spraw skierowanych do sądu z aktem oskarżenia	6	7	18
Liczba zastosowanych przez Policję nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	0	16	19
Liczba wydanych zakazów zbliżania się, kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej.	0	24	13

Tabela nr 4.

Dane Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku dotyczące osób objętych pomocą w latach 2021-2023.

Działanie	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pomocą specjalistyczną	146	155	120
Liczba osób korzystających ze schronienia całodobowego, w tym dzieci	40/24	64/42	50/34

Tabela nr 5. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku dotyczące realizacji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową (PK-E).

Działanie	2021	2022	2023
Liczba osób skierowanych/zgłoszonych do PK-E	10	14	21
Liczba osób objętych programem	8	12	17
Liczba osób, które ukończyły PK - E	3	7	8

Z analizy powyższych danych wynika, że w dalszym ciągu wiele osób z powiatu oleckiego doświadcza przemocy domowej i pozostaje w zainteresowaniu zespołów interdyscyplinarnych. Liczba osób zgłaszających się po pomoc w formie specjalistycznego wsparcia bądź całodobowego schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie. Jednocześnie dane wyraźnie wskazują, że wzrasta liczba podjętych działań przez Prokuraturę Rejonową w Olecku i Policję w zakresie spraw skierowanych do Sądu z aktem oskarżenia, nakazów opuszczenia lokalu przez osobę stosującą przemoc domową, a także liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową. Należy podkreślić, iż korygowanie postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową wpływa na zapewnienie bezpieczeństwa osób krzywdzonych.

Zasadne jest kontynuowanie działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy domowej, jak i podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących

przemoc. Kolejnym ważnym elementem systemu jest podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, gdyż to od osób tzw. „pierwszego kontaktu” oraz kadry specjalistycznej zależy jakość i efektywność udzielanej pomocy i wsparcia.

3.2. Adresaci programu

Niniejszy program skierowany jest do:

1. Osób doświadczających przemocy domowej.
2. Osób stosujących przemoc domową.
3. Świadków przemocy domowej.
4. Przedstawicieli podmiotów wspierających rodziny zagrożone i dotknięte przemocą domową.
5. Mieszkańców powiatu oleckiego.

ROZDZIAŁ IV

4. Cele programu i działania

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie oleckim.

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna.
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.
3. Ograniczenie stosowania przemocy przez osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 1: Profilaktyka i edukacja społeczna

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

CELE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PRZEWIDYWANE EFEKTY	REALIZATORZY I PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Podniesienie poziomu wiedzy świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej	- Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu oleckiego	- Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz danych zjawiska przemocy domowej	Poprawa dostępu do informacji oraz zdiagnozowanie zjawiska przemocy na terenie powiatu oleckiego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku , Starostwo Powiatowe w Olecku	budżet powiatu oleckiego
	- Opracowanie i publikacja ulotek informacyjnych , broszur, plakatów dotyczących zjawiska przemocy informujących o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie powiatu oleckiego	- Liczba utworzonych i rozpropagowanych materiałów informacyjnych	Poprawa dostępu do informacji oraz zdiagnozowanie zjawiska przemocy na terenie powiatu oleckiego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, Starostwo Powiatowe w Olecku, gminne ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne szkoły i placówki działające w systemie oświaty, media, Komenda Powiatowa Policji w Olecku (KPP), samorządy gminne	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetów gminnych,
	- Prowadzenie kampanii społecznych o charakterze lokalnym dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	- Liczba prowadzonych kampanii o charakterze lokalnym - Rodzaj prowadzonych działań w ramach kampanii materiałów zwiększających wiedzę na temat zjawiska przemocy	Podniesienie poziomu wiedzy dorosłych, dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, Starostwo Powiatowe w Olecku, zespoły interdyscyplinarne , szkoły i placówki działające w systemie oświaty, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych media, placówki ochrony zdrowia, KPP, Sąd Rejonowy w Olecku	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetów gminnych

	- Prowadzenie zajęć edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej dla osób starszych i niepełnosprawnych będących m.in. uczestnikami Warsztat Terapii Zajęciowej, Dom Pomocy Społecznej „Zacisze” w Kowlach Oleckich, Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Kowalach Oleckich	- Liczba prowadzonych działań - Liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania	Podniesienie poziomu wiedzy osób dorosłych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, placówki wsparcia dziennego i całodobowego	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetów gminnych
	- Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych przez rodziców, opiekunów w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową	- Liczba realizowanych programów - Liczba osób uczestniczących w programie	Podniesienie poziomu wiedzy osób dorosłych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, ośrodki pomocy społecznej, szkoły i placówki działające w systemie oświaty, poradnie psychologiczno – pedagogiczne	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych
	- Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy domowej poprzez prowadzenie warsztatów i pogadanek. Organizowanie spotkań edukacyjnych propagujących	- Liczba i rodzaj podjętych działań - Liczba osób uczestniczących w zajęciach	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, Starostwo Powiatowe, ośrodki pomocy społecznej, szkoły i placówki działające w systemie oświaty, poradnie psychologiczno –	budżet powiatu oleckiego, środki z budżetu gmin, środki z innych źródeł zewnętrznych

	pozytywne wzorce zachowań przez podnoszenie kompetencji osobistych i społecznych			pedagogiczne, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych	

Cel 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową

CEL SZCZEGÓŁOWY	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PRZEWIDYWANE EFEKTY	REALIZATORZY I PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	- Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW)	- Liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodka, w tym z całodobowego schronienia	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW)	środki z budżetu państwa - programy celowe, budżet powiatu oleckiego
	- Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	- Liczba osób korzystających z poradnictwa	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW)	środki z budżetu państwa - programy celowe, dotacje, budżet powiatu oleckiego
	- Prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej	- Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia - Liczba osób uczestniczących w grupach terapeutycznych	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW)	środki z budżetu państwa - programy celowe, dotacje, budżet powiatu oleckiego

	- Udzielanie informacji telefonicznej oraz pomocy interwencyjnej	- Liczba osób objętych działaniami - Liczba prowadzonych działań	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW)	budżet powiatu oleckiego, środki z budżetu państwa - programy celowe, dotacje
Interweniowanie i reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej	- Ochrona małoletnich, zgodnie z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich, korzystających z systemu oświaty oraz innych placówek oświatowych, opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, religijnych, artystycznych, medycznych, rekreacyjnych, sportowych, lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni	- Liczba opracowanych standardów - Liczba odnotowanych zgłoszeń dotyczących stosowania przemocy wobec małoletnich w ramach Standardów Ochrony Małoletnich - Liczba osób małoletnich objętych działaniami	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, szkoły i placówki działające w systemie oświaty, poradnie psychologiczne – pedagogiczne, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, placówki służby zdrowia	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetu państwa
	- Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	- Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, - liczba dzieci umieszczonych w	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, zespoły interdyscyplinarne, szkoły i placówki działające w systemie oświaty, placówki ochrony zdrowia, Sąd Rejonowy w Olecku, Komenda Powiatowa Policji w Olecku	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetu państwa – programy celowe, dotacje

		placówce opiekuńczo – wychowawczej, - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego - Liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy domowej, w tym z uwagi na: ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 Kodeks rodzinny i opiekuńczy) oraz pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 Kodeks rodzinny i opiekuńczy)			
	- Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	- Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez zespół interdyscyplinarny - Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej - Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy policji - Liczba zastosowanych przez Policję	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	zespoły interdyscyplinarne Komenda Powiatowa Policji w Olecku, Prokuratura Rejonowa w Olecku	budżet powiatu oleckiego, środki z budżetu gmin, środki z budżetu państwa

		nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia - Liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej - Liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość - Liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie - Liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy domowej, w tym określone w art. 207 Kk - Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których orzeczono kary, w			

		tym określone w art. 207 Kk; grzywny, ograniczenia wolności oraz pozbawienia wolności			
	- Monitorowanie zjawiska przemocy domowej	- Liczba rodzin objętych działaniami monitorującymi po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy policji i pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania - Liczba osób stosujących przemoc monitorowanych przez funkcjonariuszy policji w miejscu zamieszkania	Zwiększenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą domową	Komenda Powiatowa Policji w Olecku, zespoły interdyscyplinarne	środki z budżetu gmin, środki z budżetu państwa

Cel 3: Ograniczenie stosowania przemocy przez osoby stosujące przemoc domową
Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

CEL SZCZEGÓŁOWY	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PRZEWIDYWANE EFEKTY	REALIZATORZY I PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno – edukacyjnych – zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej	- Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	- Liczba osób, które zostały skierowane, przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, w tym kobiet - Liczba osób, które przystąpiły do programu, w tym liczba kobiet - Liczba osób, które ukończyły program,	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, zespoły interdyscyplinarne	środki z budżetu państwa - programy celowe, dotacje, środki z budżetu gmin

		w tym liczba kobiet			
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno – terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej	- Przygotowanie i przekazanie zaktualizowanych informatorów o oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową dla Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Komendy Powiatowej Policji, Żandarmerii Wojskowej oraz wszystkich gmin w powiecie	- Liczba opracowanych edycji informatorów - Liczba przekazanych informatorów w wersji papierowej i elektronicznej	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku	budżet powiatu oleckiego, środki z budżetu państwa, środki z budżetu gmin
	- Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	- Liczba osób które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie dla osób stosujących przemoc domową - Liczba osób, które przystąpiły do programu, w tym liczba kobiet - Liczba osób, które ukończyły program, w tym liczba kobiet	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku	środki z budżetu państwa- programy celowe

Cel 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Podnoszenie jakości i dostępności usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

CELE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	PRZEWIDYWANE EFEKTY	REALIZATORZY I PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	- Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, kursach, konferencjach, studiach podyplomowych - Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i osobami stosującymi przemoc	- Liczba osób objętych działaniami - Liczba zrealizowanych działań - Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych	Podnoszenie jakości i dostępności usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, SOW, Komenda Powiatowa Policji, szkoły, placówki ochrony zdrowia, poradnie psychologiczne – pedagogiczne, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych	Środki z budżetu państwa, środki z innych źródeł zewnętrznych, budżet powiatu oleckiego
Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	- Współpraca na poziomie lokalnym podmiotów działających w obszarze przemocy domowej - Prowadzenie doradztwa metodycznego dla pracowników służb społecznych poprzez organizowanie szkoleń, konferencji	- Liczba i rodzaj podjętych działań we współpracy z innymi podmiotami - Liczba osób objętych działaniami	Podnoszenie jakości i dostępności usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, SOW, Powiatowa Komenda Policji w Olecku, Sąd Rejonowy w Olecku, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, Dom Pomocy Społecznej „Zacisze” w Kowalach	budżet powiatu oleckiego, środki z innych źródeł zewnętrznych, środki z budżetu państwa

	- Uczestnictwo w organizowanych spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno – pomocowych	- Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych - Liczba posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych		Oleckich, WTZ, PCOM	

4.1. Monitoring programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku. Realizacja programu oraz jego powodzenie zależne będzie od współpracy między instytucjami. Monitoring będzie prowadzony systematycznie. Informacje o zrealizowanych działaniach będą przedstawiane Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku. Dane zawarte w sprawozdaniach posłużą również do corocznej diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Oleckim na lata 2025 - 2030 ma charakter otwarty. Zmieniające się uwarunkowania prawne i organizacyjne mogą wpłynąć na konieczność jego uzupełnienia.

UZASADNIENIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku wystąpiło z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Oleckim na lata 2025 – 2030”.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Aktualnie realizowany jest „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oleckim na lata 2021 - 2026” przyjęty przez Radę Powiatu w dniu 24 czerwca 2021 roku uchwałą nr XXII/160/2021. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązująca od 22 czerwca 2023 r., wprowadziła zmiany dotyczące m.in. definicji przemocy domowej, rozszerzono pojęcie osób doznających przemocy, nazewnictwa ustawy oraz nazwy funkcjonujących Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, zastąpiono słowo „w rodzinie” na „domowej”. Ponadto zmiany dotyczyły również wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” oraz realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych. W związku z powyższymi zmianami opracowany został nowy projekt programu.

Wskazano w nim na konieczność podjęcia dalszych działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, działań na rzecz ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz ograniczenia stosowania przemocy poprzez zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, reagowanie i interweniowanie właściwych służb, w tym ochrona małoletnich zgodnie z obowiązującymi standardami. Program ma na celu podnoszenie kompetencji i doskonalenie umiejętności służb, przedstawicieli pomocy społecznej w ww. obszarze oraz zwiększenie wzajemnej współpracy między instytucjami.

W celu zebrania uwag i opinii nt. projektu uchwały został on poddany konsultacjom z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zrównanymi z terenu powiatu oleckiego. Nie zgłoszono żadnych uwag.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie uchwały przez Radę Powiatu.